

Entered as Second Class Matter Gen'l Post Office, Ottawa, Ontario, Canada An Independent Journal, published twice every week in English and Magyar languages. - Circulating in the 9 Provinces of the Dominion of Canada and largest of all Hungarian Papers within the entire British Empire. Printed and published at its Office and place of business 375 Hargrave St. WINNIPEG, Man. by the Canadian Hungarian News Co. Yearly Subscription \$2. to Foreign Countries \$4. Tel. 23 747

BRANTFORD BRIDGEVILLE CALDRIA CHIPPAWA CROFTLAND FORD CITY FORT ELLIOTT FORT WILLIAM GALT GOREVILLE HAMILTON KITCHENER MONTREAL NEW WATSFORD NIAGARA FALLS OSHAWA OTTAWA PORT COLBORNE PORT ROBINSON QUINCY ST. CATHARINES SPRING HILLS STURBEY SYDNEY TORONTO WILLOWDALE WINDSOR

Kelet- és Nyugat Kanada Magyar Újság

Twice a Week CANADIAN HUNGARIAN NEWS Coast to Coast

Az egyetlen kétszer hetente megjelenő független magyar sajtó Kanadában. Az Angol Birodalom legelterjedtebb magyar nyelvű hírlapja, amely mindenkor önállóan védi meg az idegenek akaratát magyar jogok és szabadság jogokat igyekszik kivívni minden honfitárunk számára.
"Kanadai Magyar Újság"
Előfizetési díj egy évre: \$2.00. Az Oltárába 40 kölföldre egy évre \$3.00. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 375 Hargrave St. WINNIPEG, Man.

VOL. XI. ÉVFOLYAM 375 HARGRAVE, ST. WINNIPEG, MAN. 1934. TRIANON 15. AUGUSZTUS 31 PÉNTEK No. 70 SZÁM.

SÜLYÖS GONDOK EMÉSZTIK „LABOR DAY”-N A MUNKÁSSÁGOT

Atlanti Óceántól Csendes Tengerig

Que. A legtöbb vaját termelő tartomány, közel 1,400 tejtelleppel.

Man.

4,304 lakosú 160 ezer tanuló jár évente

TULJEGYZTEK A KÖLCSÖNT

Tízmillió dolláros kölcsönt vett fel a francia-kanadai kormány. A belső kölcsonnt alig néhány napos jegyzés alatt tuljegyzték, aminek a jele, hogy a tőkés bizalma nem rendült meg Taschereau kormányában. Az öt éves lejáratú kötvények 3 1/2%-ot jövedelmeznek évenként tulajdonosaiknak.

GERLEBŐL IS MEGART A SOK

Hamilton városi vezetőségének már sok gondot okoztak a túlságosan elszaporodó galambok. Miután a köztisztasági hivatal nem bírja a versenyt az ezerszámra röpülő gerlékkel, Weedon utcatisztogatósi felügyelő végül is kiesztelte, hogy pálinkával itatott gabonával eteti a galombokat és így akarja összefogdosni és elpusztítani őket.

HUROKRA KERÜLT RABLÓK

A montreali detektívek napokon át követték azt a háromtagú bandita-együttest, akik rengeteg rablást követtek el az elmúlt hónapok során. Végül is kettőt elfogtak közülük, a harmadik azonban kerekelt oldott. Vélre ráakadtak rejtékelyére, ahol egyuttal a legutóbbi hetek zsákmányából \$55,000 értékű árut is találtak.

HALÁLVSZEDÉLEMBEN EGY MAGYAR MENTŐ

Megirtuk, hogy két winnipeg-i repülő mentőgép motoros csónakon és repülőgépen is utnakindult egy-egy mentőcsapat. Mire az elveszett repülő megkerült, a Winnipeg tó kaackaringós partjánál, ahol a mentőcsapatok hiába lesték a motoros felbukkanását, majd pedig végül elvesztették látszatát a mentésre indult pilóták. A csónak végre hazavergődött ugyan, a mentésre vállalkozó repülő viszont lezuhant és éhen pusztultak. A csónakban mentésre indult önfeláldozó csapat egyik tagja Örfváth József honfitársunk volt.

Ont.

Szerényebből több mint egy billió dollárnyi kincset hoztak felsínre.

CSÖKKENTIK A KAMATOT

Ami immár 12 millió dollárra emelkedett a kölcsön kamatait az eddigi 5%-ról 4 1/2%-ra szállította le az ottawai államkincstár, minek következtében a tartomány évenként 60 ezer dollárt takaríthat meg. A kölcsön legnagyobb részét eddig Winnipeg városa vette igénybe, közel 2 1/2 millió összegben. A kamatleszállítás folytán Winnipeg kötelezettsége 12 ezer dollárral csökken évente.

WINDSOR KIDNAP-LAZBAN

Az Egyesült Államokban divatos ember-rablás úgy látszik mind gyakoribbá válik Kanadában is. Labatt londoni sörgyáros rablói meg kére sem kerültek, a McLean nagyvágó elleni merénylet felgyalagáló most itélték csak el a felüli kényszer munkára, máris újabb kidnap-ról érkezik hír Windsorból. A 36 éves Peter Kungelt ismeretlen tettesek gépkocsijukba csalták, majd kábítószereket ártalmatlanná tették és egy tóparti bozóthoz elrejtették. A kórházi kezelés igénylő férfitől egy dugaszgató detroitli bankár tartózkodási helyét akarták kicsikarni az emberbróli banditák.

Sask.

21 évvel ezelőtt még a North-West Territóriához tartozott.

PÉNZZI! PÉNZZI! PÉNZZI!

Ugyázták, nem csupán a háborúnak, hanem a politikának is ez a három legfőbb kelléke. Erre vall az a körülmény is, hogy a rengeteg tartományi tisztviselő talpa alá utlatup költő Hepburn kormány végül mégis kénytelen kölcsönt felvenni a be nem folyt adó miatt keletkezett réseket. A kisvártogató hírek szerint 25, sőt esetleg 45 millió dolláros kölcsön felvételére kérnek felhatalmazást Ottawától.

ESTERHÁZY A VILAGSAJTÓBAN

Esterházy, a legnépszerűbb kanadai magyar telep vasutállomását övező kis mezőváros nevével meghordozta a sajtó és az egész Brit-Világbirodalomban. Az ottani születésű Sarah Common tanítónő ugyanis most vezette oltárhoz Londonban Dr. Stevens Ausztrália egy neves londoni képviselője. Az esküvő érdekessége, hogy amint az esterházyi menyasszony kiváló tanulmányi előmenetelért a kingstoni egyetem ösztöndíjjal, úgy a vőlegény Ausztrália legjobb tanulója ként került továbbképzési tanfolyamra az angol fővárosba.

AGYONLÖTTE A MENYASSZONYT

Részleteiben tisztázatlan körülmények között, tragikus rovatveres merényletnek esett áldozatul egy 20 éves leány az Edmonton melletti Pigeon Lake-n. Az esküvője előtti napján az ismerős Higginson család látogatta meg a leányt, ahol holtan találták meg a leányt, ahol holtan találták meg a leányt, ahol holtan találták meg a leányt.

Alta.

4 millió 16, 850 ezer bírták és 14 millió szerződésmentővel veszt.

FORRÁST TALÁLTAK A KUTFURÓK

Walkerton városának egy Skelton nevű lakosa kutat furatott. A munkások legnagyobb meglepetésükre bőségesen bugyogó forrásra bukkantak. A kifogyhatatlannak látszó forrás peucenként 100 gallon, azaz óránként hater gallon kristálytiszta, jéghideg vizet szolgáltat.

HERMIT OF DARJEELING HONORED

The British minister to Roumania attended the ceremony at Cooma-Koeroes, Transylvania, when villagers unveiled a tablet in honor of India's first European scholar. Alexander Koeroes-Coomas was born 150 years ago in that little Sekler village in Haromazek county and was educated in the College of Papa, Hungary. He set

„Labor Day” tulajdonképpen a munka ünnepe volna, amit az idén — akárcsak a válság elmult — az esztendőben — a munkásságnak bizony egy elenyészőben csekély százaléka illehet meg szível-lélekkel. Még Angliában is, ahol ezen a téren talán legszembetűnőbb a jövőre, milliók vannak munka nélkül s szinte kétségbeeszt, hogy a legnagyobb szabású munkateremtési kísérletek az egész földkerekségen csődöt mondtak. Kanadában is romlott, ahelyett, hogy javult volna a helyzet és „Labor Day” alkalmából nem lesz érdektelen szételentekinteni a munka frontján.

A HALADÁS SZELLEMET

jelképezi az acélos karu, öntudatosan gondolkodó munkás, kinek megbecsülésére előbb a fenti címmel rovatot, majd a mind általánosabb érdeklődés ösztökélésére kölcsön-könyvtár létesítettünk. Ezáltal is szolgálja önjajtkat az elvet, hogy a józan gondolkodás, magát továbbképezni akaró dolgozóknak nincs szükségük félrevezetőkre, midőn a szociális tudományokkal elsőkézből is megismerkedhetnek. A „mi lapunk” ezévi falinaptárának hátlapján felsoroltuk a rendelkezésre álló munkás-irodalmat. Felvilágosodást nyújtó, szervezkedésre buzdító, valamint szak-könyveinket minden előfizetőnk teljesen ingyen kölcsön veheti, csupán a néhány centes kiküldési postaköltség utólagos megtérítését kérjük.

Hasábokon át folytathatnánk a panaszokat, melyeket kétség-telentül csak a fennálló munkás-védelmi törvények alapos kibővítésével, tatarozásával és legfőképpen országos jogerőre emelésével lehet orvosolni. Amint Nova Scotiától British Columbiáig érvényesítik egy tisztességes megéltetést biztosító „Minimum Wage” törvény rendelkezését: megszűnik a dolgozók kizsákmányolása. Amint kivesszük a tartományok kezéből a relief-ellátást, akkor megszűnnek a jelenlegi igazságtalan különbségek, melyek a nincstelekek népvándorlását, kimondhatatlan szenvedését és számtalan vasuti balesetnek áldozatul eső munkás halálát eredményezték.

A lapzártakor érkezett tudósítások szerint komoly segélylevélvágás fenyegeti a nincsteleket s ezzel mintegy betelt a szenvedés pohara. Eddig is sok kifogás hangzott el a leveles-könyvház és általában a relief ellen, ugyanekkor azonban a dolgozók panaszokdhattak csak igazán amint, hogy túlorázásokkal sem tudnak olyan megéltetést biztosítani maguknak, mint amilyet a köz-segély nyújt. A legutóbbi fejlemények értelmében ezután nem vehetnek sokat a reliefek szemére a dolgozók, hiszen a csontig lefaragják a segély-kiadásokat is.

A „mi lapunk” közkedvelt „Munkás Újság” rovatában és több cikkben megemlékeztünk a birodalmi kormány azon elhatározásáról, mely a tartományok és municipality-k relief-kiadásainak eddigi harmad részét megtérítse helyett a kiszabott összegű támogatást általánosította. Már a legutóbbi tartományközi tárgyalások során is nagy elégedetlenség nyilvánult meg ebből kifolyólag Ottawában, azonban a Bennett kormány akkor azaz az ürügyre igyekezett leplezni túlságos szűkmarkuságát, hogy „nagyarányú” közmunkákat helyeztek kiállításba.

Miután a kanadai munkásság zöme a józan szocializmus híve, kétségtelen, hogy elszigetelt, kisebbségbezámba menő szélsőséges csoportok sohasem fognak tudni maradandó nyomot hagyni a kanadai törvényhozásban. Arra azonban megvan minden remény, hogy ha a bevándorlók igyekeznek kiérdemelni az őslakos munkásság bizalmát, közös erővel érdekeik védelmét tudják biztosítani azzal az államhatalommal, mely jelenleg éppen az idegen országok felé kacsintgatók tulkapással miatt nézi több-kevesebb közömbösséggel a tömegek felőrődését.

Fejvirrad szeptember 3-ika, „Labor Day” és legtöbb helyen még csak ki sem írták a közmunkákat, ahelyett, hogy már régen megkezdtek volna. Ugy látszik az egész vonalon érvényesült ismét az a régi, bevett rossz kanadai szokás, hogy dologatalanul hagyják elmúlni a rövid nyarat, ősszel azután nagy sebétben tolongnak-foldoznak itt-ott egy kicsit, hogy azután a fagy beálltára a hosszú tél egész folyamán telenségre kárhoztassák a dolgozókat mielőtt.

A jövő őszre jésoit országos képviselőválasztások a szabad kanadai alkotmány keretén belül adnak módot arra, hogy a munkásság csakis arra szavazzon, aki barátjának, pártfogójának bizonyult. A kényszer munkakötés eltildése, a kötelező munkanélküli biztosítás, a bal-esztibiztosításnak a mezőgazdasági munkásságra való kiterjesztése stb. mind olyan jogos követelések, melyek a népképviseleti parlament keretén belül sokkal eredményesebben megoldhatók, mint véraldozat, testvér-háború és forradalom árán. A demokratikus angol-szász szellem minden bizonynal maga mellé emeli azon bevándorló munkásokat, akik az alkotmányos haladást választják jelszavukká — de nyugodtan az egészre bizza azokat, akik a rombolás örögével kacérkodnak egy olyan országban, ahol tisztza fejjel és nem csizmatlappal gondolkodik az emberek többsége.

A jövő őszre jésoit országos képviselőválasztások a szabad kanadai alkotmány keretén belül adnak módot arra, hogy a munkásság csakis arra szavazzon, aki barátjának, pártfogójának bizonyult. A kényszer munkakötés eltildése, a kötelező munkanélküli biztosítás, a bal-esztibiztosításnak a mezőgazdasági munkásságra való kiterjesztése stb. mind olyan jogos követelések, melyek a népképviseleti parlament keretén belül sokkal eredményesebben megoldhatók, mint véraldozat, testvér-háború és forradalom árán. A demokratikus angol-szász szellem minden bizonynal maga mellé emeli azon bevándorló munkásokat, akik az alkotmányos haladást választják jelszavukká — de nyugodtan az egészre bizza azokat, akik a rombolás örögével kacérkodnak egy olyan országban, ahol tisztza fejjel és nem csizmatlappal gondolkodik az emberek többsége.

részesítő Quebec tartományban napról napra hátrább szorulnak az ellátásra szoruló nincsteleken bevándorlók. Ontarióban a sokak ígérő, de eddig még főleg munkás-elbocsátásokra szorító Hepburn kormány jelek szerint most már a reliefek egy részétől — bizonyára nem a bennszülöttektől! — különböző „át szervezési” ürügyek alatt meg akarja vonni a köz-segélyt. Manitobában szeptember 1-től kezdődőleg a családok lakbérért együttdél, ruha-ellátmányt is elutasították! — különböző „át szervezési” ürügyek alatt meg akarja vonni a köz-segélyt. Manitobában szeptember 1-től kezdődőleg a családok lakbérért együttdél, ruha-ellátmányt is elutasították! — különböző „át szervezési” ürügyek alatt meg akarja vonni a köz-segélyt.

From the Carpathians to the Adriatic
CANNOT SIGN FOR \$10,000,000
From Nagyikinda, on the border of Yugo-Slavia and Roumania, comes the news that Blagoy Raych received a letter from Chicago that his relative, former Senator Stephen Yurich left him a fortune amounting to ten million dollars. Since the heir can neither read nor write, the letter had to be read to him, and his Hungarian neighbors had to sign the receipt. Raych is a Serbian war veteran, recently settled on property confiscated from „minorities.”

on a solo expedition to trace the whereabouts of the eighth tribe, lost about 700 A. D. when the Magyars started their migration towards the Carpathian Basin. Roaming through India, he became the greatest authority on Tibetan dialects. Disguised as a pagan monk, he spent years in different liama monasteries and suffered untold miseries to obtain the secrets of the Himalayas. After years of research, he compiled an English-Tibetan dictionary, which in acknowledged the best and most complete of its kind in existence. Later he acted as adviser to the Government of India. In commemoration of its first Hungarian member, the Royal Scientific Society erected a tombstone over his grave in Darjeeling.

DO ANGELS GUARD CHILDREN?
Two-year old Mariashka Sarkozet thought it great fun to play with the rock-balls of railroad tracks. Her parents busy in the field, she slipped away from home and sat down between the rails to play. The engineer of the Budapest-Flume Flier noticed the tiny object too late. He applied the brakes, but ten coaches passed over Mariashka. The sturdy little Magyar farmerette fortunately remained seated however, and emerged unhurt.

BEETLE TO SAVE FORESTS
Entomologists have long sought the enemy of the „lophyrus” beetle which causes immeasurable damage by destroying fir trees. They have searched all over England and the continent, without success. Recently a Hungarian scientist, Dr. Joseph Ujhelyi, discovered another beetle which bores into the larvae of the lophyrus. He notified Kenneth Morris, entomologist of the British Museum, who went to Hungary and with the aid of the unemployed of the district, collected 300,000 of these „coconut-borer” which are found mostly in the forests of Isaac, not far from Budapest. They were taken by airplane to London, and will be shipped across the Atlantic in refrigerators, to be let loose in Canada's infected forests.

BEETLE TO SAVE FORESTS
Entomologists have long sought the enemy of the „lophyrus” beetle which causes immeasurable damage by destroying fir trees. They have searched all over England and the continent, without success. Recently a Hungarian scientist, Dr. Joseph Ujhelyi, discovered another beetle which bores into the larvae of the lophyrus. He notified Kenneth Morris, entomologist of the British Museum, who went to Hungary and with the aid of the unemployed of the district, collected 300,000 of these „coconut-borer” which are found mostly in the forests of Isaac, not far from Budapest. They were taken by airplane to London, and will be shipped across the Atlantic in refrigerators, to be let loose in Canada's infected forests.

Négy nemzet ünnepelte Cartier-t Keleten

Érdekes látványosságban volt része mindazoknak, akik mult vasárnap délután a Montrealból 600 mérföldre északra felelő Gaspé halászfaluiskába zárándokoltak. A különleges alkalomra százával sereglettek még az Egyesült államokból érkező látogatók is, különösen azonban a Quebec tartomány hagyományaira büszke kanadai franciák.

Nem kisebb jelentőségű évfordulóit ülték meg ünnepélyes keretek között, mint az első fehér ember Kanada földjére lépésének 400 éves jubileumát. Mert 1534-ben éppen ilyen időtáj vett horgonyt Gaspé kikötőjében Jacques Cartier kis hajója, melyen az első telepesek Kanadába érkeztek. A Kolumbusz Kristóf által 1492-ben felfedezett Amerika még nem is álmódható akkor arról, hogy valamikor a legvadabb iramban fejlődő ország 125 milliónyi lakosságát fogja hordani a hátán.

Franciaország, mely Cartier felfedezése alapján Kanadát évszázadokig magának követelte, ezuttal sem feledkezett meg arról, hogy három millió francia talált magának új hazát ebben az országban. És habár politikai kapcsolatok az angol uralom során meglazultak, az érzelmi, sőt kereskedelmi szálak még ma is szorosan a falok földjéhez fűzik különösen Quebec tartomány lakosságát. Igaz ugyan, hogy napjainkban már nem eszik az angol világbirodalomtól való elszakadásról, viszont amikor inkább hangoztatják a kanadai franciák „kisebbségi” jogait és ezen a téren az elszakított területek magyarsága és a kivándorolt nemzetiségek független élete szempontjából gyönyörű példát mutatnak.

A „Saguenay” brit pánccelos cirkáló 21 ágyúlovára üdvözölte Nagybritánia, Franciaország, az Egyesült Államok munkáiügyi minisztere Frances Perkins között regóta lappangó ellentétet parázs „családi” jelenetekben végződték. Midőn Roosevelt elnök nagygyehez kibékítette az ellentéteket, megállapodtak abban, hogy az NRA gyökeres átalakításra szorul és ennek során egymástól független beosztást kapnak a „New Deal” egymás között is marakodó diktátorai.

A „NATIONAL Recovery Administration”, rövidített nevén NRA vezére, Johnston tábornok és a nő létere az Egyesült Államok munkáiügyi minisztere Frances Perkins között regóta lappangó ellentétet parázs „családi” jelenetekben végződték. Midőn Roosevelt elnök nagygyehez kibékítette az ellentéteket, megállapodtak abban, hogy az NRA gyökeres átalakításra szorul és ennek során egymástól független beosztást kapnak a „New Deal” egymás között is marakodó diktátorai.

A „NATIONAL Recovery Administration”, rövidített nevén NRA vezére, Johnston tábornok és a nő létere az Egyesült Államok munkáiügyi minisztere Frances Perkins között regóta lappangó ellentétet parázs „családi” jelenetekben végződték. Midőn Roosevelt elnök nagygyehez kibékítette az ellentéteket, megállapodtak abban, hogy az NRA gyökeres átalakításra szorul és ennek során egymástól független beosztást kapnak a „New Deal” egymás között is marakodó diktátorai.

A „NATIONAL Recovery Administration”, rövidített nevén NRA vezére, Johnston tábornok és a nő létere az Egyesült Államok munkáiügyi minisztere Frances Perkins között regóta lappangó ellentétet parázs „családi” jelenetekben végződték. Midőn Roosevelt elnök nagygyehez kibékítette az ellentéteket, megállapodtak abban, hogy az NRA gyökeres átalakításra szorul és ennek során egymástól független beosztást kapnak a „New Deal” egymás között is marakodó diktátorai.

A „NATIONAL Recovery Administration”, rövidített nevén NRA vezére, Johnston tábornok és a nő létere az Egyesült Államok munkáiügyi minisztere Frances Perkins között regóta lappangó ellentétet parázs „családi” jelenetekben végződték. Midőn Roosevelt elnök nagygyehez kibékítette az ellentéteket, megállapodtak abban, hogy az NRA gyökeres átalakításra szorul és ennek során egymástól független beosztást kapnak a „New Deal” egymás között is marakodó diktátorai.